

Linguistiksektion / Secció de lingüística			
Dijous, 27 de setembre	Divendres, 28 de setembre	Dissabte, 29 de setembre	Diumenge, 30 de setembre
Berlín	Berlín (HU Berlín, Dorotheenstraße 65, Sala 5.57)	Leipzig (Uni Leipzig, Universitätsstraße 1-5, Sala S214)	
Arribada	9 – 9.30h Meisnitzer, Benjamin Tempus und Perspektivität: Erklärungsansätze zum <i>Boom</i> des narrativen Präsens.	8h Excursió Autocar cap a Leipzig	Sortida
	9.30 – 10h Montserrat, Sandra <i>Continuar + gerundi i seguir + gerundi</i> : un estudi de corpus.		
	10 – 10.30h Antolí Martínez, Jordi Un castellanisme sintàctic: <i>parèixer/semblar + ser + que</i> ; un acostament diacrònic.		
	10.30h – 11h Pausa cafè (4a planta)	10.30h – 11h Pausa cafè (Sala S220)	
	11 – 11.45h Pérez Saldanya, Manuel Descripció i prescripció a la nova gramàtica de l'IEC.	11 – 11.30h Fabregas, Immaculada Els neologismes per truncació.	
	11.45 – 12.30h Pla, Albert El conflicte entre normativa i normalitat.	11.30 – 12h Flors, Avel·li Català i castellà en la vida quotidiana a Mataró.	
		12 – 12.30h Baldaquí Escandell, Josep Els joves valencians i el model normatiu.	
	12.30 – 14h Dinar	12.30 – 14h Dinar	
	14 – 14.45h Peytavi Deixona, Joan Normalització i normativització de la toponímia a la Catalunya Nord.	14 – 14.30h	
	14.45 – 15.30h Bernal, Elisenda Rareses de les paraules noves.	14.30 – 15h Kailuweit, Rolf / Tölke, Vanessa Katalanische Popmusik und ihre identitätsstiftende Funktion.	
	15 – 15.30h González Collantes, Carla Els mitjans digitals valencians: cap a la normalitat de la llengua.		
A partir de les 15h Inscripció (HU, Unter den Linden 6, Edifici central, Senatssaal)	15.30 – 16h Pausa cafè (4a planta)	15.30 – 16h Pausa cafè (Sala S220)	
15.30 – 17.30 Uhr Assemblea de socis del DKV (Sala 2103 Edifici central de la HU)	16 – 16.45h Brumme, Jenny Traducció i innovació. Un vell tema vist des de la versemblança del diàleg ficcional traduït.	16h – 17h Conferència plenària Georg Kremnitz Vom Kompromiss der transició zur Konfrontation des Alltages. Von der Verfassung von 1978 bis zum Urteil des Verfassungsgerichtshofes 2010.	
Visita guiada de Berlín en català (Punt de trobada: Vestíbul de l'edifici central)	16.45 – 17.30h Boix, Emili El multilingüisme familiar als països de llengua catalana: Un estat de la qüestió.	Cloenda del Col·loqui (Sala S420)	
18h Inauguració del Col·loqui Conferència plenària Isabel Clara Simó El residencialisme lingüístic i literari (Senatssaal, Edifici central HU Unter den Linden 6)	17.45h Acte: 25 anys Revista d'Estudis Catalans (Sala 5.57)	després Ruta turística per la ciutat en català	
després Recepció Cum Laude, Westflügel HU	20h Concert Raimon (Reutensaal, HU Edifici Hegelplatz, Dorotheenstraße 24)	19.30h Sopar al Rathauskeller de la ciutat de Leipzig després (ca. 22h) Tornada amb autocar cap a Berlín	

Secció de lingüística

Direcció de la secció:

Carsten Sinner (Universität Leipzig) / Katharina Wieland (HU Berlin)
sinner@uni-leipzig.de / katharina.wieland@rz.hu-berlin.de

L'octubre del 2012 se celebrarà el 30è aniversari de la primera llei aprovada a Espanya sobre normalització d'una llengua minoritària (llengua de normalització del basc 10/1982). La primavera del 2013, se celebraran els 30 anys de la llei de normalització del català. Amb motiu d'aquesta efemèride hem establert de prendre com a tema central del Congrés de Catalanística el paper del català en la vida quotidiana dels territoris de parla catalana. Cal aclarir que no pretenem de tractar-hi la *Normalització* lingüística, la qual ocupa ja la temàtica de nombroses jornades acadèmiques i col·loquis, sinó la qüestió de com es manifesta l'ús del català avui. En la secció lingüística, per tant, s'hi tractaran totes aquelles qüestions que tinguin per objectiu directe l'anàlisi de la normalitat de l'ús de la llengua catalana.

La qüestió de l'ús lingüístic a Catalunya des d'una perspectiva lingüística s'ha tractat, com hem dit més amunt, atenent gairebé de manera exclusiva la delimitació de la norma (de la llengua escrita) o d'aspectes sociolingüístics, les actituds, etcètera. En la secció lingüística cal abordar—tal com ho plantejàvem més amunt—el paper del català en la vida quotidiana i la percepció que es té del català en la societat, en especial l'anàlisi d'allò que hom interpreta actualment com a ús lingüístic *normal* des de la perspectiva dels diversos corrents de la lingüística catalana. Fins a quin punt ha dut l'ús normal del català a un canvi de la llengua mateixa (no només entenent "ús normal" com a resultat de la normalització dels dominis, sinó també com a resultat de la normalització de les actituds dels i les parlants).

Com han canviat les normes prescriptives i descriptives a través d'un ús normal de la llengua i un tractament diferent de la llengua? En aquest punt, es planteja la qüestió de fins a quin punt la normalitat de l'ús de la llengua catalana condueix a un possible acostament entre la norma prescriptiva i la norma descriptiva. Possiblement un acostament recíproc significa aquí que la norma prescriptiva esdevé "més permissiva" pel que fa a elements que durant molt de temps foren considerats extranormatius. I per contra, potser es pugui registrar, arran de la millora del coneixement normatiu del català sobretot per part de les generacions més joves, un ús molt més proper a la norma prescriptiva sobretot en contextos de distància lingüística.

Quins aspectes de la llengua catalana són considerats com a normals, quins aspectes com a no correctes, no catalans, etc. o bé, per exemple, ja no es consideren més com a falsos, sinó com a mers fenòmens de la llengua oral? Com es tracten en l'actualitat aquells fenòmens que estan marcats diatòpicament però que, a l'ensem i a causa de la seva coincidència amb una de les llengües de contacte, estan marcats com a diastràticament baixos? Des de la perspectiva de la gramàtica descriptiva i prescriptiva, aquestes qüestions són d'interès rellevant atès que molts fenòmens, sobretot del català oral, però també del català escrit, foren atribuïts a la influència de les llengües en contacte, en especial els primers anys de la normalització lingüística, i a causa d'això, foren rebutjats indiscriminadament.

Els últims anys han esdevingut usuals una gran quantitat de fenòmens en la llengua parlada, almenys en algunes varietats (és a dir, la norma descriptiva) que en la norma prescriptiva no han estat considerats o bé han estat marginalitzats de manera explícita. Això concerneix, per exemple, un seguit de fenòmens que, segons la norma prescriptiva, eren tinguts (o encara són tinguts) per no correctes, encara que en la norma descriptiva, almenys en determinats registres (sobretot els de proximitat lingüística) encara estan representats de manera clara (vegi's el debat sobre l'ús de l'auxiliar *tenir* en perífrasis verbals d'obligació, *venir a* + infinitiu amb valor terminatiu, *al* + infinitiu en comptes de *en* + infinitiu o bé els debats sobre diversos fenòmens delimitats diatòpicament, que coincideixen amb castellanismes i, per aquesta raó, foren eliminats en la norma prescriptiva). Per contra, hi ha fenòmens que són previstos en la norma prescriptiva, els quals des de fa molt temps no es donen en la norma descriptiva però que, potser sota el caire de la norma prescriptiva, viuen una extensió del seu ús (vegin-se els adverbis *àdhuc* i *nogensmenys*), o bé, contràriament, fenòmens que, malgrat les recomanacions de la norma prescriptiva i potser com a conseqüència del contacte lingüístic amb l'espanyol, se surten de mica en mica de la norma descriptiva (com el retrocés del *gerundi passat* en estructures com *havent dinat*, *he anat a casa*).

Al costat de l'anàlisi de l'ús real enfront de la norma prescriptiva cal tractar els debats sobre la utilització de la llengua i la prescripció i la seva representació entre experts en llengua catalana o, més específicament, en gramàtica i els canvis de la perspectiva sobre l'ús correcte de la llengua en els diversos dominis d'ús als quals el català s'ha obert en les últimes dècades.

Un punt essencial aquí és, a banda de la qüestió sobre què ha de ser considerat com a normal, sobretot la qüestió de què cal considerar com a *autèntic*, atès que, ja fa molt temps es va debatre fins a quin punt la llengua corresponent a la norma prescriptiva és "innatural", "artificial", "falsa"; aquestes foren qüestions que varen dominar durant molt temps el discurs sobre el català als mitjans de comunicació o bé sobre la qualitat del català als mitjans, sobretot, a la televisió. En relació amb això, doncs, cal tractar la qüestió de què és allò que hom considera autèntic avui. En aquest sentit, cal demanar-se per la divergència entre la llengua parlada i l'oralitat medial o ficcional.

Sprachwissenschaftliche Sektion

Im Oktober 2012 jährt sich das erste in Spanien verabschiedete Gesetz zur Normalisierung einer Minderheitensprache (Baskisches Normalisierungsgesetz, 10/1982) zum 30. Mal, im Frühjahr 2013 wird dann das katalanische Normalisierungsgesetz 30 Jahre alt. Das nehmen wir zum Anlass, die Rolle des Katalanischen im Alltag der katalanischsprachigen Regionen zum Thema des Katalanistentages zu machen. Es soll dabei nicht um die sprachliche *Normalisierung* gehen, die ja schon so oft Thema von Tagungen und Kolloquien war, sondern darum, wie sich der Gebrauch des Katalanischen heute darstellt. In der sprachwissenschaftlichen Sektion soll es entsprechend um Fragstellungen gehen, die direkt auf die Frage der Normalität des Gebrauchs der katalanischen Sprache abzielen.

Die Frage des Sprachgebrauchs in Katalonien aus sprachwissenschaftlicher Sicht ist, wie oben bereits dargelegt, bisher fast ausschließlich im Hinblick auf die Abgrenzung der (schriftsprachlichen) Norm oder soziolinguistische Aspekte, Attitüden usw. behandelt worden. In der Sektion soll – den oben bereits aufgezeigten Fragen gemäß – nach der Rolle des Katalanischen im Alltag und der Wahrnehmung des Katalanischen in der Gesellschaft nachgegangen werden und dabei insbesondere auch analysiert werden, was aus der Perspektive der unterschiedlichen Ausrichtungen der katalanischen Sprachwissenschaft derzeit als *normaler* Sprachgebrauch aufgefasst wird. Inwiefern hat der normale Gebrauch (nicht nur zu verstehen als Resultat der Normalisierung der Domänen, sondern auch als Resultat der Normalisierung der Attitüden der Sprecher und Sprecherinnen) des Katalanischen zu einer Veränderung der Sprache selbst geführt?

Wie haben sich die präskriptiven und die deskriptiven Normen durch einen normalen Gebrauch der Sprache und einen anderen Umgang mit der Sprache verändert? Hierbei stellt sich die Frage, inwiefern die Normalität des Gebrauchs der katalanischen Sprache möglicherweise auch zu einer Annäherung zwischen präskriptiver und deskriptiver Norm führt. Gegenseitige Annäherung bedeutet hier möglicherweise, dass die präskriptive Norm „permissiver“ im Hinblick auf Elemente wird, die lange als extranormativ galten, umgekehrt durch die verbesserte Kenntnis der katalanischen Norm vor allem bei den jüngeren Generationen ein der präskriptiven Norm sehr viel nahestehender Gebrauch vor allem in distanzsprachlichen Kontexten zu verzeichnen ist.

Welche Aspekte der katalanischen Sprache werden heute als normal angesehen, welche Aspekte als nicht korrekt, nicht katalanisch usw. oder z. B. nicht mehr als falsch, sondern lediglich als oralsprachlich angesehen? Wie wird heute mit den Erscheinungen umgegangen, die diatopisch markiert, zugleich aber aufgrund Übereinstimmung mit einer der Kontaktsprachen zugleich diastratisch niedrig markiert sind? Diese Fragen sind aus Perspektive der deskriptiven und präskriptiven Grammatik gerade darum so interessant, weil viele Erscheinungen vor allem des gesprochenen, aber auch des geschriebenen Katalanisch insbesondere in den frühen Jahren der sprachlichen Normalisierung auf den Einfluss der Kontaktsprachen zurückgeführt und daher lange pauschal abgelehnt wurden.

Eine lange Reihe von Erscheinungen sind im Laufe der letzten Jahre zwar in der gesprochenen Sprache zumindest einiger Varietäten üblich, also die deskriptive Norm, aber in der präskriptiven Norm nicht berücksichtigt oder explizit marginalisiert gewesen. Dies betrifft beispielsweise eine Reihe von

Erscheinungen, die laut präskriptiver Norm als nicht korrekt galten oder noch immer als nicht korrekt gelten, obwohl sie in der deskriptiven Norm zumindest in bestimmten, vor allem nächstsprachlichen Registern noch immer deutlich vertreten sind (vgl. die Debatte um den Gebrauch des Auxiliars *tenir* in obligativen Verbalperiphrasen, *venir a* + Infinitiv mit terminativem Wert, *al* + Infinitiv statt *en* + Infinitiv oder die Debatten um diverse diatopisch begrenzte Erscheinungen, die mit Kastilianismen übereinstimmen und deswegen in der präskriptiven Norm eliminiert wurden). Umgekehrt gibt es Erscheinungen, die in der präskriptiven Norm vorgesehen sind, in der deskriptiven Norm aber lange Zeit praktisch nicht vorkamen, nun aber möglicherweise unter dem Eindruck der präskriptiven Norm Gebrauchsausweitung erleben (vgl. die Adverbien *àdhuc* und *nogensmenys*), oder aber umgekehrt trotz der Befürwortung durch die präskriptive Norm, möglicherweise als Folge des Sprachkontakts mit dem Spanischen, allmählich aus der deskriptiven Norm herausfallen (wie der Rückgang des *gerundi passat* in Strukturen wie *havent dinat*, *he anat a casa*), Neben der Analyse des tatsächlichen Gebrauchs gegenüber der präskriptiven Norm soll es auch um die Debatten über die Sprachverwendung und -präskription und ihre Darstellung unter Experten für katalanische Sprache bzw. Grammatik selbst und um die Veränderungen der Sichtweise auf korrekten Sprachgebrauch in den unterschiedlichen Gebrauchsdomänen gehen, die sich das Katalanische in den letzten Jahrzehnten erschlossen hat.

Wesentlicher Punkt hierbei ist neben der Frage danach, was als normal zu gelten hat, unbedingt auch die Frage danach, was als *authentisch* angesehen wird, da schon sehr früh Debatten darüber geführt wurden, inwiefern die der präskriptiven Norm entsprechende Sprache „unnatürlich“, „künstlich“, „falsch“ sei; dies waren Fragestellungen, die beispielsweise sehr lange den Diskurs über das Katalanische in den Medien oder die Qualität des Katalanischen in den Medien, vor allem im Fernsehen, dominierten. Daran anschließend ist unbedingt der Frage nachzugehen, was heute als authentisch angesehen wird. Damit stellt sich zugleich die Frage nach der Divergenz zwischen gesprochener Sprache und medialer bzw. fiktionaler Oralität.

Resums

Antolí Martínez, Jordi M. (Universitat d'Alacant)
jordintlmrtzn@gmail.com

Un castellanisme sintàctic: parèixer/semblar + ser + que; un acostament diacrònic

Unes estructures que han esdevingut habituals en els darrers anys no sols en la llengua parlada, sinó també en l'escripta, són *parèixer/semblar + ser + que* i *parèixer/semblar + infinitiu*. Aquesta extensió en l'ús no ha anat acompanyada, però, d'un posicionament de la norma prescriptiva, sinó que les úniques recomanacions sobre el tema les ofereix Solà (1972: 143), que posa en dubte que l'estructura *sembla + ser + que* siga genuïnament catalana. Seguint Solà, algunes guies d'estil i plataformes com l'Optimot (consulteu, per exemple, la fitxa 266/3 de l'Optimot) han considerat aquesta estructura «incorrecta, perquè es tracta d'un calc de l'expressió castellana *parece ser que*. En català, l'expressió equivalent és *sembla que*», però fins i tot s'arriba a considerar aquesta segona estructura, *semblar/parèixer + que*, sospitosa de poca genuïnitat.

En aquest estudi mostrem algunes dades que poden aclarir, de totes les construccions possibles amb *semblar* i *parèixer*, quines són genuïnes i quines hauríem de tractar amb cautela o, directament, rebutjar com a castellanismes. És a partir d'un estudi diacrònic que hem fet de la sintaxi del verb *(a)parer* i dels arguments que selecciona (amb l'aprofitament dels corpus informatitzats del català antic CICA i CIMTAC), que hem pogut constatar el procés d'expansió de les construccions *(a)parer + subordinada d'infinitiu* amb *ésser* i, a partir sobretot del XVI, amb la resta d'infinitius. Fins aquest segle, però, no es constata cap ocurrència de la construcció *(a)parer + ésser + que*, a diferència del que ocorre en castellà (Cornillie 2004); això permet concloure que, d'acord amb les propostes de Solà i d'alguns manuals i guies d'estil, aquesta estructura en català s'explicaria per influència de la llengua veïna. Per contra, la construcció *semblar/parèixer + que* (proposició subordinada substantiva) es troba en textos catalans des del segle XIII, de manera que no hi ha cap dubte sobre la genuïnitat de l'estructura. D'altra banda, una altra estructura que Solà posa sota sospita, *semblar/(a)parer + ser + adjectiu*, es troba ja en textos del segle XIV, amb la qual cosa entenem que sorgeix en la llengua fruit de la pròpia dinàmica, mentre que *semblar/parèixer + infinitiu* no es testimonia fins al segle XV –no molt més tard que en castellà–, i per tant ens queda el dubte si no és el resultat de la influència de la llengua veïna.

En resum, amb aquesta participació voldríem posar un exemple d'estructures que la norma prescriptiva no contempla i que s'han expandit en el català oral i escrit contemporani. La solució d'aquests dubtes, quan la intuïció del parlant s'ha perdut, sovint pot venir dels estudis de lingüística diacrònica, que poden, així, furnir d'arguments per a una possible proposta prescriptiva.

Baldaquí Escandell, Josep M. (Universitat d'Alacant – IIFV)

josep.baldaqui@ua.es

Els joves valencians i el model normatiu

Una de les temàtiques de la secció de lingüística del 23è Col·loqui Germano-Català se centra en com han canviat les normes prescriptives i fins a quin punt la normalitat de l'ús de la llengua catalana condueix a un possible acostament entre la norma prescriptiva i la norma descriptiva.

Al País Valencià, on l'ús de la llengua catalana no gaudeix del mateix grau de normalitat que a Catalunya, es viu actualment un període d'incertesa pel que fa al model normatiu-prescriptiu. A partir de la creació – l'any 1998 – de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) com a ens normatiu del valencià, al País Valencià coexisteixen dos models normatius: el model consolidat de l'Institut d'Estudis Catalans i les Universitats Valencianes (IIFV) i el nou model que està elaborant i difonent l'AVL, el qual, segons sembla, té intenció d'aproximar la norma prescriptiva a la norma descriptiva dels valencians. En tot cas, la coexistència de dos models normatius que si bé parteixen d'una base comuna incorporen diferències és, potencialment, una font d'inseguretat en els usuaris de la llengua formal, especialment en el món acadèmic.

En aquesta comunicació volem aproximar-nos a com es viu aquesta situació entre els joves valencians que segueixen estudis d'educació secundària. El treball es basa en una àmplia enquesta (2190 enquestats) realitzada entre els joves valencians en l'any 2008. Els resultats globals d'aquesta enquesta pel que fa als fenòmens de la percepció de la inseguretat lingüística i a la inseguretat lingüística formal ja han estat analitzats en treballs previs (Baldaquí 2009; Baldaquí *et al.*, 2010; Baldaquí 2011). En aquesta proposta volem analitzar amb detall els resultats d'aquelles enquestes pel que fa a dues qüestions relacionades amb l'acceptació i la valoració de les varietats prescriptives proposades.

- L'ús i la valoració d'algunes variables lingüístiques normatives que presenten conflictes entre les dues propostes normatives adés citades. Es referim a variables com ara sobretot de caràcter morfològic i lèxic: venir / vindre; aquest / este; parlasses / parlares; veure / vore; us / vos; homes / hòmens; setè / séptim; servei / servici, etc.
- Les valoracions que els joves valencians realitzen d'alguns dels models de llengua formal vehiculats des de l'escola i des dels mitjans de comunicació. En aquest punt ens referim a la percepció dels estudiants sobre qüestions com ara: la valoració de les diferències entre la llengua parlada al carrer i la llengua parlada a l'escola, la valoració i el grau d'identificació amb la llengua oral que s'utilitza a la Televisió Valenciana, la valoració i el grau d'identificació amb la llengua oral que s'utilitza TV3 o la valoració de la llengua escrita emprada als llibres de text escolar.

Bernal, Elisenda (Universitat Pompeu Fabra)

elisenda.bernal@upf.edu

Rareses de les paraules noves

A l'hora de definir què és una paraula nova conflueixen tres eixos: el moment d'aparició, la freqüència amb què apareix i la percepció que en tenen els parlants. La percepció dels parlants és, clarament, subjectiva, varia d'individu a individu, perquè depèn del coneixement del món i de la llengua que tenen, i que també varia amb l'edat i l'experiència acumulada.

En aquest treball presentem els resultats d'un experiment realitzat amb estudiants de postgrau en què, a partir d'un text farcit de paraules noves, en el sentit que no apareixen als diccionaris, es demanava que identifiquessin les paraules que creia que fossin noves i que diguessin per què. Les respostes apunten que el sentiment neològic va lligat a la raresa, entesa com una transgressió a les regles de formació de paraules pròpies del català (normalment, perquè no es respecten les restriccions de l'afix), o bé a la no-pertinença al

codi: els manlleus s'identifiquen quasi sempre com a paraules noves, encara que siguin unitats arrelades en la llengua.

Boix i Fuster, Emili (CUSC-Universitat de Barcelona)

eboix@ub.edu

El multilingüisme familiar als països de llengua catalana: Un estat de la qüestió

En primer lloc es destaca el caràcter primordial de la llengua a les famílies per a la supervivència d'una comunitat lingüística. En segon lloc es presenten les dades més recents sobre la transmissió lingüística intergeneracional al domini lingüístic català des de les terres valencianes (castellanització clara) fins a Catalunya (catalanització moderada) passant per les Illes Balears amb una situació intermitja. En tercer lloc es valoren les metodologies seguides en els estudis principals sobre el tema (Montoya i Mas 2011 i Boix i Torrens 2011). Finalment es conclou amb una avaluació de les propostes de revernacularització i amb alguns suggeriments de recerca en el futur.

Brumme, Jenny (Universitat Pompeu Fabra)

jenny.brumme@upf.edu

Traducció i innovació. Un vell tema vist des de la versemblança del diàleg ficcional traduït

Les traduccions formen part de la normalitat d'una llengua, comunitat lingüística o persona. En l'actual societat de la informació, les traduccions llegides o sentides representen una bona part de la vida quotidiana de qualsevol catalanoparlant. Les traduccions són un element significatiu de la normalitat i la constitueixen. Partint d'aquest fet, és important determinar la relació entre el llenguatge utilitzat en la traducció, la norma codificada i la parla quotidiana. Si bé no és un tema nou, pot ser un indicador de l'elasticitat i flexibilitat de les codificacions, a més d'indicar punts conflictius entre les normes d'ús i la norma codificada.

L'entramat es fa més complex quan ens endinsem a l'àmbit de la traducció literària i la voluntat d'un escriptor de dibuixar mitjançant la parla un caràcter versemblant. Sovint aquesta intenció topa amb les normes i convencions de la llengua de partida i provoca la incomprensió o el refús entre els lectors del text original, tal i com és el cas del capítol "Ein Beitrag zur Debatte", de Daniel Kehlmann (*Ruhm*, 2007). El llenguatge del protagonista esgota l'elasticitat de l'alemany possiblement utilitzat en un blog fins al màxim, i d'aquesta manera intensifica la perspectiva grotesca sobre el personatge. La barreja d'elements "citats", elements ficticis i l'evocació de la immediatesa autèntica han provocat tota mena de comentaris per part dels usuaris d'internet.

Per consegüent, cal preguntar-se: si la recepció i la interpretació entre els lectors alemanys ja és controvertida, què passa en les traduccions i concretament en la traducció al català (*Fama*, 2009)? Com es tracten les innovacions? Com es tradueixen els col·loquialismes i vulgarismes? Quin tractament reben els anglicismes? Què passa amb els frasesmes ficticis, però versemblants? En aquest sentit, cal determinar amb exactitud el model lingüístic en el qual s'orienta el text original per reconstruir en base d'hipòtesi l'esborrany mental que n'ha obtingut el traductor per traslladar-lo a la llengua meta.

Partint de trets seleccionats que es comparen amb les traduccions fetes a l'anglès, castellà, gallec, francès, italià i portuguès, intentarem determinar les diferències que percebem empíricament entre la normalitat del català i la d'altres llengües.

Fàbregas i Alegret, Immaculada (Université de Bretagne-Sud)

immaculada.fabregas@univ-ubs.fr

Els neologismes per truncació: tendències d'ús actuals a la premsa virtual en llengua catalana

Una llengua viva va més enllà de les normes prescriptives. Per tal de respondre a l'evolució de la comunitat a la qual pertany, la llengua posseeix diversos recursos neològics: derivació, composició, manlleus, truncació. En aquest sentit, la capacitat que té una llengua de crear neologismes reflecteix el grau d'adaptació a les

noves necessitats i podem afirmar que els neologismes constitueixen un índex de la vivacitat i, per tant, de la "normalitat" de la llengua.

Contràriament als processos neològics de derivació i composició que se cenyeixen a les regles morfològiques de construcció, els diversos processos neològics de truncació (o escurçament) responen a criteris fonològics i no morfològics. Això fa que els exemples de truncació, que són de caràcter espontani, apareguin sobretot a la llengua oral o en textos informals com ara la premsa. També contràriament als processos de derivació i composició, la truncació genera formes que no sempre tenen continuïtat en el temps, cosa que els confereix un caràcter sovint efímer.

Sigui com sigui, les gramàtiques tradicionals ometen els processos neològics de truncació, segurament per les raons que acabem d'esmentar. D'altra banda, als diccionaris i als manuals en general, observem oscil·lacions a l'hora de definir i classificar els diversos processos neològics de truncació.

En aquest treball, ens proposem de presentar i analitzar els diversos tipus de truncació: abreviació, acronímia i siglació. Si bé l'abreviació consisteix en l'escurçament d'una unitat lèxica preexistent, l'acronímia és la unió d'un mot o de seqüències de més d'un mot, i la siglació, la unió de totes (o quasi totes) les inicials dels mots que constitueixen una unitat sintàctica.

Gràcies a les dades extretes a través del cercador OBNEO de l'Observatori de Neologia de l'IULA (Universitat Pompeu Fabra), exposarem a grans trets la productivitat d'aquests recursos durant aquests darrers anys (2008-2010) a la premsa virtual en llengua catalana de la totalitat dels territoris catalanoparlants. Això ho farem des de diversos punts de vista: quantitatiu, dialectal, morfològic, semàntic i sintàctic.

L'anàlisi d'aquestes dades ens permetrà mesurar el grau de gramaticalització dels diferents neologismes per truncació els quals acaben esdevenint veritables unitats lèxiques que els parlants van incorporant a la llengua catalana independentment de les normes prescriptives.

Flors, Avel·lí (Universitat de Barcelona)
aflorsmas@gmail.com

Català i castellà en la vida quotidiana a Mataró. Una visió des dels discursos dels adolescents

La comunicació explora les *ideologies lingüístiques* dels adolescents catalans sobre el contacte i els usos de català i castellà en els seus entorns. Pren com a base l'anàlisi dels discursos dels adolescents de Mataró, una ciutat mitjana de la regió metropolitana de Barcelona. Uns joves que creixen en una *societat integracionista*, que potencia la integració dels dos grans grups lingüístics sorgits de les immigracions dels anys 50 als 70. Aquests joves participen del *model de conjunció* a l'ensenyament, que estableix la vehicularitat del català i té com a principi bàsic la no segregació dels alumnes per la llengua inicial; i experimenten un pes creixent dels usos bilingües en detriment dels usos monolingües, tant en català com en castellà.

La comunicació apunta també propostes perquè l'increment dels usos bilingües no jugue en detriment del català, amb la potenciació a l'aula de recursos i competències que garantiscen la incorporació de tota la població a l'ús interpersonal del català.

González Collantes, Carla (Universitat Internacional de Catalunya)
cagonzalez@cir-uic.es

Els mitjans digitals valencians: cap a la normalitat de la llengua?

Recobrada l'oficialitat del català, la fita següent és avançar cap a la normalització lingüística. Els mitjans de comunicació, en tant que són productes dirigits a les masses, són clau. És més: sense uns mitjans de comunicació que «parlen» català, la nostra llengua no pot aspirar a la normalitat. Els mitjans contribueixen a estendre'n l'ús social i capgirar la situació diglòssica a què ha dut un procés de substitució lingüística en estat avançat. Al País Valencià, àmbit territorial en què se centra la comunicació que presentem, hi ha pocs mitjans de comunicació que empenen el català com a llengua vehicular. Amb tot, l'aparició d'un bon nombre de mitjans digitals està contribuint a capgirar la situació. L'**objectiu** d'aquesta comunicació és analitzar la presència del català en aquest tipus de mitjans. Es farà des de dos punts de vista: el quantitatiu (nombre de

mitjans que empren el català com a llengua vehicular) i el qualitatiu (models de llengua i correcció lingüística).

D'altra banda, es partirà també d'una doble **hipòtesi**. La *primera* hipòtesi és que, gràcies a Internet, al País Valencià han nascut uns quants mitjans digitals que han apostat per informar en català, tot contribuint, almenys parcialment, a omplir un buit i a satisfer la demanda dels valencians que volen informar-se en la seua llengua i no poden fer-ho amb normalitat. La *segona* hipòtesi té a veure amb la qualitat lingüística dels textos que publiquen aquests mitjans de comunicació. En una situació de anormalitat lingüística com la que pateix tot el territori de llengua catalana, els mitjans de comunicació tenen una importància i una responsabilitat igualment anormals: es converteixen en l'eina potser més vàlida per impulsar l'aprenentatge i el perfeccionament de la llengua. Amb tot, tal com s'intentarà demostrar, els diaris digitals valencians no són prou curosos pel que fa als usos lingüístics.

Pel que fa a la **metodologia**, i tenint en compte quins són els diaris digitals més consolidats (per antiguitat i per nombre de lectors), se n'escolliran quatre (*L'Informatiu*, *AraMultimèdia*, *Comarquesnord* i *VilaWeb Ontinyent*) i se seleccionaran 12 notícies publicades per cadascun d'aquests diaris. En la mesura que sigui possible, intentarem que les notícies, un total de 48, estiguen escrites per periodistes diferents i que la temàtica que s'hi tracti sigui diversa. Val a dir, d'altra banda, que només prendrem en consideració els textos d'informació (notícies, entrevistes i reportatges) i no pas els d'opinió (columnes), atès que en aquests segons, sovint signats per col·laboradors externs, s'acostumen a respectar els trets i les tries dialectals i idiolectals de qui els signa.

La descripció i l'anàlisi de la llengua dels diaris digitals seleccionats tindrà dues parts en funció dels objectius que es volen assolir en aquesta comunicació i d'una de les hipòtesis que s'hi vol demostrar. En la primera part observarem les diferents variants formals (ortogràfiques, morfosintàctiques i lèxiques) que fan servir aquests mitjans, tot prenent com a referència les principals gramàtiques valencianes publicades durant els segles *xx* i *xxi*, per tal de classificar els seus models de llengua segons la proposta que en fa Lacreu (2002): el model secessionista, el model integracionista, el model convergent i el model particularista. En la segona part analitzarem alguns textos que es publiquen en aquests mitjans per veure si s'adeqüen a un dels principis que ha de regir el llenguatge periodístic, el de la correcció.

Kailuweit, Rolf / Tölke Vanessa (Albert-Ludwigs-Universität Freiburg)

rolf.kailuweit@romanistik.uni-freiburg.de / vanessa.toelke@web.de

La nostra llengua és el català – *Junge katalanische Erwachsene, katalanische Popmusik und ihre identitätsstiftende Funktion*

El sector musical català als Països Catalans està florint moltíssim, sobretot a Catalunya. Grups com els *Manel*, *Els Amics de les Arts*, *Els Catarres*, *Mishima* i *Rosa Luxemburg* tenen molt d'èxit, d'una part amb el seu estil folclòric i d'altra part amb el estil nou i modern, no solament als Països Catalans, sinó també més enllà de les seves fronteres.

La música està feta en llengua catalana i té com a grup destinatari un públic que està interessat en la difusió de la llengua regional i de la seva cultura. En aquest cas són sobretot els joves catalans que estan al centre i aconsegueixen l'èxit desitjat pels grups i cantautors, escolten aquesta música i són responsables del seu èxit. Mitjançant un estudi empíric (entrevistes i qüestionaris) analitzarem l'actitud dels joves catalans enfront de la llengua catalana i castellana a Barcelona i els voltants i discutirem la pregunta de com la música pot recolzar la llengua catalana i fins a quin punt té una funció identitària.

Meisnitzer, Benjamin (LMU München)

B.Meisnitzer@gmx.de

Temps i perspectiva: Seguint la pista del present narratiu nels contes de Quim Monzó

Die Frage der Normalisierung durch Normierung als Motto des 23. Katalanistentags bietet Gelegenheit zur Auseinandersetzung mit dem Wandel der Diskursregeln innerhalb der Diskurstraditionen von Roman und (Kurz-)Erzählung, die eine Erzählung mit dem Zusammenspiel aus *pretèrit* und *pretèrit imperfect* als

unmarkiertes Erzählmuster determinieren. Spätestens seit den 1990er Jahren erlebt das Präsens als Leittempus in fiktionalen Erzählungen und Romanen einen unaufhaltbaren 'Siegeszug'.

In diesem Beitrag soll das Präsens als Leittempus der narrativen Erzählung (= narratives Präsens) am Beispiel ausgewählter Erzählungen von Quim Monzó beschrieben werden. Dadurch soll gezeigt werden, dass bei Erzählungen mit dem narrativen Präsens als Leittempus durchaus dessen prototypische präsentische Grundbedeutung zum Tragen kommt. Es werden dazu semantische und syntaktische Kriterien herangezogen und es wird gezeigt, dass beim narrativen Präsens Ereigniszeit, Referenzzeit und Sprechzeit (zumindest fiktiv) zusammenfallen (E,R,S). Daraus ergibt sich die Notwendigkeit, zwischen *narrativem Präsens* und dem, was in Grammatiken üblicherweise als *historisches Präsens* bezeichnet wird, zu unterscheiden.

Das narrative Präsens als Erzähltempus mit den Merkmalen [+GEGENWARTSBEZUG] und [+IMPERFEKTIVITÄT] veranlasst eine Transposition der diegetischen Vorgänge in das *hic et nunc* der Sprechzeit, die in schriftlich fixierten Texten dem deiktischen Nullpunkt eines abstrakt gesehenen Referenzsystems entspricht (vgl. Zeman 2010: 51-55). Die Tempusselektion determiniert folglich die Perspektive auf die Ereignisse der Diegese. Dabei dürfen weder markierte noch vermeintlich abweichende Verwendungen als Verlust des temporalen Werts der Tempusformen missverstanden werden, wie etwa Hamburger (1987 [1957]) suggeriert. Ein Erklärungsansatz ist vielmehr im Rahmen der perspektivischen Leistungen der Tempora zu suchen.

In einem zweiten Teil sollen Erklärungsansätze formuliert werden hinsichtlich der Implikationen, die das Merkmal [+ORIGO-INKLUSION] für das Spannungsfeld Mündlichkeit-Schriftlichkeit hat (Koch/Oesterreicher 1985). Die dadurch denotierte Perspektive soll aus linguistischer Sicht im Hinblick auf einen intermedialen Erklärungsansatz überprüft werden (vgl. Rajewsky 2002).

Das Phänomen des narrativen Präsens ist aus sprachtypologischer Sicht sprachübergreifend. Die Annäherung soll jedoch über das Katalanische erfolgen und einen Beitrag zur Auseinandersetzung der dieser Tagung zugrundeliegenden Frage nach 'Authentizität' und 'Natürlichkeit' von Sprachgebrauch im Rahmen der intermedialen Konkurrenz liefern.

Bibliographie

- Hamburger, Käte (1987[1957]): *Die Logik der Dichtung*. Stuttgart: Klett-Cotta.
 Koch, Peter/Oesterreicher, Wulf (1985): „Sprache der Nähe – Sprache der Distanz. Mündlichkeit und Schriftlichkeit im Spannungsfeld von Sprachtheorie und Sprachgeschichte“, in: *Romanistisches Jahrbuch* 36. 15-43.
 Leiss, Elisabeth (1992): *Die Verbalkategorien des Deutschen. Ein Beitrag zur Theorie der sprachlichen Kategorisierung*. Berlin, New York: de Gruyter (= Studia Linguistica Germanica 31).
 Monzó, Quim (2008): *Mil cretins*. Barcelona: Quaderns crema.
 Rajewsky, Irina (2002): *Intermedialität*. Tübingen, Basel: Francke (UTB; 2261).
 Reichenbach, Hans (1947): *Elements of Symbolic Logic*. New York: Macmillan.
 Zeman, Sonja (2010): *Tempus und „Mündlichkeit“ im Mittelhochdeutschen. Zur Interdependenz grammatischer Perspektivsetzung und „historischer Mündlichkeit“ im mittelhochdeutschen Tempusystem*. Berlin, New York: de Gruyter (= Studia Linguistica Germanica 102).

Montserrat i Buendia, Sandra (Universitat d'Alacant)

sandra.montserrat@ua.es

CONTINUAR +gerundi i SEGUIR +gerundi: un estudi de corpus

Aquest estudi s'emmarca dins un projecte que té com a objectiu l'elaboració d'una *Gramàtica del català antic* (coords. Josep Martines/ Manuel Pérez Saldanya). Aquesta *Gramàtica* s'elabora a partir dels exemples del *Corpus Informatitzat del Català Antic* (CICA) (dir. Joan Torruella).

En el capítol dedicat a les perífrasis verbals aspectuals analitzem els usos associats a cadascuna d'aquestes construccions, així com també els canvis que es produeixen al llarg de l'edat mitjana i fins a l'edat moderna i que donen compte del sistema actual.

En aquesta comunicació presentem l'anàlisi de dues perífrasis que expressen l'aspecte continu: *continuar*+GER i *seguir*+GER. Totes dues són acceptades per la normativa estricta i, també, pels diversos manuals i guies d'usos. Tan sols s'hi anota que, en l'ús, sembla preferible la primera.

Estudiades en diacronia, la situació és més complexa. Així, l'aspecte continu s'expressa des dels inicis amb *continuar (de/en/a)+ INF*, amb l'auxiliar en infinitiu. El canvi al gerundi és més tardà. Per què es produeix aquest canvi? Quina és la situació de les llengües veïnes? A més, la perífrasi sinònima *seguir*+GER és

poc usada actualment i tampoc no es documenta mai en llengua antiga i medieval. Quan sorgeix i per què? Té cap influència el castellà en la irrupció d'aquesta construcció?

Pérez Saldanya, Manuel (Universitat de València)
saldanya@uv.es
Variació i prescripció

El debat sobre la proximitat entre norma i ús constitueix un tema recurrent en la nostra tradició lingüística, que es remunta, com a mínim, al període de la renaixença. Simplificant molt la realitat lingüística, el debat s'ha plantejat normalment en termes dicotòmics: entre el català *acadèmic* i el català que *ara es parla*, el català *heavy* i el *light*, o actualment el català *normatiu* i el que es propugna des de determinats mitjans de comunicació. Aquest tipus de visió no deixa de ser una simplificació de la realitat, sempre més complexa i matisada. Prenent com a rerefons aquesta idea, l'objectiu del treball consistirà a analitzar els criteris que es poden tenir en compte a l'hora justificar les propostes normatives i a exemplificar aquests criteris a partir de temes lingüístics recurrents en els debats sobre les propostes normatives. Concretament, es tindran en compte aspectes com: (i) el paper dels diferents parlars en la configuració de la norma comuna, (ii) les necessitats comunicatives associades a les diferències de registres, (iii) el valor de la descripció en la justificació de la norma, o (iv) l'interès de les referències a la llengua antiga i als clàssics medievals.

Peytaví Deixona, Joan (Universitat de Perpinyà)
peytavi@univ-perp.fr
Normalització i normativització de la toponímia a la Catalunya del Nord.
Entre avenços i patrimonialització

A la Catalunya del Nord, la llengua catalana ha patit un procés de substitució lingüística gairebé acabat. Tot i això, entre l'existència de transmissors intergeneracionals de la llengua, militants recuperadors de la llengua i uns fràgils avenços de política lingüística existeix encara una veritable presència social del català. Aquest treball vol analitzar a través d'exemples recollits en diferents llocs i grups (públics i privats), el paper que hi fa i hi pot fer la toponímia catalana.

S'hi podrà veure els avenços i la voluntat evident per part de sectors diversos, per recuperar els topònims que són merament catalans alhora que s'hi podrà observar que això genera alhora una patrimonialització que pot esdevenir una fossilització d'aquella mateixa toponímia. S'evocarà també la presència de la toponímia en el marc privat o empresarial que podria proporcionar-nos elements més loquaçs, pel que fa a l'esmentada situació sociolingüística a la Catalunya del Nord.

Pla, Albert (Barcelona)
apla@ara.cat
El conflicte entre la normativa i la normalitat

Si els correctors d'exàmens de selectivitat, la prova que permet als joves catalans accedir a la universitat, deixessin de corregir a partir d'un cert nombre de faltes els suspensos es doblarien. Però fins i tot molts d'ells tenen un precari domini de la normativa del català.

Tradicionalment s'ha atribuït aquesta anormalitat a condicionants socials adversos. En complir-se 30 anys de la llei de normalització lingüística, costa mantenir que aquest sigui l'únic motiu i és bo preguntar-se què de l'actual normativa en dificulta tant l'assimilació.

La reflexió no pot ser més oportuna. L'IEC és a les portes de publicar una gramàtica que posarà al dia la considerada fins ara oficial (la de Fabra del 1918). És, doncs, el moment idoni per replantejar punts de la norma que l'ús no integra i acaben sent, per tant, un entrebanc per a la normalitat del català.

És el que intentaré fer en la meua ponència basant-me en 25 anys d'experiència com a mediador entre norma i ús en un mitjà de comunicació.